

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Кафедра початкової освіти та культури фахової мови

Укладачі:
Тетяна Шанскова
Інна Коновальчук
Неля Рудницька

**Методичні рекомендації
до виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи**

для здобувачів вищої освіти
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 013 Початкова освіта

Житомир – 2024

УДК 373.3:378.22
М 54

*Рекомендовано вченою радою
Житомирського державного університету імені Івана Франка,
протокол № 5 від 29 березня 2024 р.*

Рецензенти:

Коновальчук І. І. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методик дошкільної й інклюзивної освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка;

Бойко І.І. – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології КЗ «Житомирський обласний ІППО» Житомирської обласної ради;

Березюк Ю.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради.

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи (рівень вищої освіти перший (бакалаврський) Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальність 013 Початкова освіта) / укладачі: Шанскова Т. І., Коновальчук І. М., Рудницька Н. Ю. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2024. 27 с.

Методичні рекомендації призначено для надання методичної допомоги здобувачам вищої освіти за першим (бакалаврським) спеціальності 013 Початкова освіта під час виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи. Вміщено вимоги і надано вказівки щодо організації, структури, оформлення, написання та захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи.

© Шанскова Т. І., Коновальчук І.М., Рудницька Н. Ю., 2024

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2024

ЗМІСТ

Вступ	4
РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ І НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (ДИПЛОМНОЇ) РОБОТИ.....	5
1.1. Організація кваліфікаційної (дипломної) роботи	5
1.1.1. Планування кваліфікаційної (дипломної) роботи	5
1.1.2. Вибір теми кваліфікаційної (дипломної) роботи	5
1.1.3. Відбір літературних джерел	7
1.1.4. Складання календарного плану виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи	9
1.2. Структура та оформлення кваліфікаційної (дипломної) роботи	10
1.2.1. Структура кваліфікаційної (дипломної) роботи	10
1.2.2. Оформлення кваліфікаційної (дипломної) роботи	11
РОЗДІЛ II. ОСНОВНІ ПРАВИЛА НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	15
2.1. Правила написання та оформлення окремих підрозділів кваліфікаційної (дипломної) роботи	15
2.1.1. Титульна сторінка	16
2.1.2. Зміст.....	16
2.1.3. Вступ.....	18
2.1.4. Основна частина.....	19
2.1.5. Висновки	20
2.1.6. Список використаних джерел.....	21
2.1.7. Додатки.....	23
2.2. захист кваліфікаційної (дипломної) роботи.....	23
2.2.1. Підготовка до захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи.....	23
2.2.2. Організація та проведення захисту захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи	24
Список використаних джерел.....	27

Вступ

Кваліфікаційна (дипломна) робота дає змогу виявити рівень засвоєння студентом теоретичних знань та практичної підготовки за спеціальністю 013 Початкова освіта. Вона може виконуватися студентами випускного курсу замість складання Атестаційного іспиту з теорії і практики початкової освіти.

Метою виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи є вирішення професійної проблеми, що ґрунтується на комплексному опрацюванні масиву наукових джерел та літератури і методів дослідження, послідовного викладання, а також практичного застосування теоретичних знань для вирішення конкретних завдань відповідно до узагальненого об'єкта діяльності бакалавра за спеціальністю 013 Початкова освіта.

Кваліфікаційна (дипломна) робота повинна відповідати таким вимогам і містити:

- системний аналіз проблеми відповідно до теми дослідження;
- самостійні дослідження як наукових джерел так і сучасного стану закладів освіти;
- конкретні чітко сформульовані рекомендації, спрямовані на удосконалення існуючого стану управління навчальними закладами;
- обґрунтовані висновки дослідження і пропозиції щодо практичного застосування результатів дослідження;
- елементи наукової новизни з предмета дослідження;
- належне оформлення і всі необхідні супровідні документи.

Кваліфікаційна (дипломна) робота як метод оцінювання рівня якості підготовки має продемонструвати, що бакалавр володіє системою спеціальних знань, які здобуті у процесі навчання та практичної підготовки на рівні новітніх досягнень науки у предметній області діяльності та вміє:

- працювати з інформаційними джерелами (документами, науковою спеціальною літературою, у тому числі виданою іноземними мовами, матеріалами Інтернету, ЗМІ);
- викладати матеріал логічно та аргументовано;
- використовувати наукові методи для аналізу проблем та обґрунтування висновків;
- опановувати сучасні наукові методи для проведення теоретичних і емпіричних досліджень;
- використовувати набуті навички для розроблення пропозицій і обґрунтування рекомендацій з предмета дослідження;
- генерувати та обґрунтовувати гіпотези, ідеї, пропозиції у предметній сфері наукових досліджень;
- робити висновки щодо результатів проведених досліджень.

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ І НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (ДИПЛОМНОЇ) РОБОТИ

1.1. Організація кваліфікаційної (дипломної) роботи

1.1.1. Планування кваліфікаційної (дипломної) роботи

Плануванням кваліфікаційної (дипломної) роботи передбачається виконання основних етапів:

1. Вибір теми та об'єкта дослідження, узгодження теми з науковим керівником, подання заяви про затвердження теми.
2. Опрацювання літературних джерел і складання плану (змісту) кваліфікаційної (дипломної) роботи.
3. Складання календарного плану виконання.
4. Збирання фактичного матеріалу на об'єкті дослідження та під час практики.
5. Обробка фактичного матеріалу.
6. Написання першого варіанту тексту, подання його на ознайомлення науковому керівникові.
7. Усунення недоліків, написання остаточного варіанту тексту, оформлення кваліфікаційної (дипломної) роботи.
8. Подання завершеної кваліфікаційної (дипломної) роботи на рецензування і написання відгуку науковим керівником.
9. Оформлення доповіді та презентації для попереднього захисту на кафедрі.
10. Подання кваліфікаційної (дипломної) на кафедру для проходження попереднього захисту та отримання допуску до захисту перед ДЕК.
11. Захист кваліфікаційної (дипломної) роботи перед ДЕК.

1.1.2. Вибір теми кваліфікаційної (дипломної) роботи

Тема кваліфікаційної (дипломної) роботи відображає проблематику комплексної наукової теми кафедри. Вибір теми обумовлений низкою вимог:

- актуальність тематики, відповідність її сучасному стану і перспективам розвитку початкової освіти, практичним завданням і цілям виконання кваліфікаційної роботи у закладі вищої освіти;
- критичний аналіз монографічної і періодичної літератури з теми кваліфікаційної (дипломної) роботи;
- характеристика вивченої історії проблеми, яка досліджується, її практичного стану, передового досвіду у початковій освіті та особистого досвіду автора;
- постановка цілей дослідження, вибір методів, чітка характеристика предмету, опис і аналіз проведених під час дослідження експериментів;

- узагальнення результатів дослідження, обґрунтування висновків і практичних рекомендацій (Див. зразок 1).

Зразок 1

Директору навчально-наукового інституту педагогіки
Житомирського державного
університету імені Івана Франка
доценту ТАНСЬКІЙ Валентині
здобувача (-ки) _____ групи
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
_____ форми навчання
(денної/заочної)
спеціальності _____
предметної спеціальності _____
спеціалізації _____
освітньої програми _____
_____ форми фінансування
(державної, контрактної)

(прізвище, ім'я, по-батькові)
Контактний телефон: _____

Заява

Прошу дозволити мені виконувати кваліфікаційну (дипломну) роботу на тему
« _____ »

та призначити науковим керівником _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я)

_____ 20__ р.

(підпис)

Погоджено:

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(Власне Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Студенту надається право самостійно обрати тему роботи із запропонованої кафедру тематики або запропонувати свою тему з обґрунтуванням її розробки.

Вибір теми кваліфікаційної (дипломної) роботи може бути обумовлений виконаними у попередній період навчання курсовою роботою, діяльністю у наукових гуртках та проблемних групах та ін.

Назва теми має бути короткою, чітко і конкретно відобразити мету та основний зміст дослідження, однаковою у наказі ректора про закріплення тем і керівників за студентами, на титульному аркуші кваліфікаційної (дипломної) роботи тощо.

Назва не повинна містити будь-яких кількісних даних, не дозволяється використовувати скорочення (аббревіатура), крім загальноприйнятних.

Після вибору теми студент подає заяву на ім'я директора ННІ педагогіки.

Попередній вибір теми кваліфікаційної (дипломної) роботи затверджується випусковою кафедрою.

Закріплення за студентом теми оформлюється відповідно до наказу ректора за особистою заявою та поданням кафедри.

1.1.3. Вибір літературних джерел

Кваліфікаційна (дипломна) робота виконується на основі опрацювання наукової літератури та документальних джерел, в тому числі тих, котрі містяться у фондах архівів і не є опублікованими.

Ознайомлення з літературою доцільно починати в певній послідовності:

- нормативні документи (Конституція, закони, підзаконні акти);
- наукові видання (монографії, словники, енциклопедії, дисертаційні роботи, автореферати до дисертаційних досліджень);
- навчальні видання (підручники, посібники, періодичні видання);
- статистичні дані, матеріали практики.

Робота з літературою розпочинається у порядку зворотному хронологічному – спочатку вивчати останні публікації, затим – минулорічні, потім – дворічної давнини та ін.

Стан вивченості теми доцільно аналізувати з інформаційних видань, метою яких є оперативна інформація про публікації. Випуски інформаційних видань здійснюють Український інститут науково-технічної та економічної інформації (УкрІНТЕІ), Книжкова палата України, провідні наукові бібліотеки, Інститут реєстрації інформації НАН України, служби науково-технічної інформації міністерств тощо.

Посилання на літературу подаються відповідно до прийнятих стандартів. Оформлення джерельної бази у **список використаних джерел** здійснюється бібліографічними описами, який має відповідати вимогам за ДСТУ 8302:2015, згідно з наказом МОН №40 від 12.01.2017 р.) (Див. зразок 2).

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел до кваліфікаційної (дипломної) роботи:

1. Вавілова І. В. Дитяча література як засіб формування особистості дитини (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Харків, 2008. 25 с.
2. Вихованець І. Р. Розмовляймо українською : мовознавчі етюди. Київ : ПУЛЬСАРИ, 2012. 212 с.
3. Вітюк В. Застосування методичних прийомів розвитку критичного мислення студентів під час вивчення правопису української мови. *Молодь і ринок*. 2020. № 1 (180). С. 83–98. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/195960/196275> (дата звернення: 25.05.2023).
4. Докуніна О. Виховання у сучасній українській сім'ї. *Початкова школа*. 1997. № 6. С. 6–12.
5. Зубрицький М. Психологізм соціальних новел Василя Стефаника. *Проблеми гуманітарних наук. Філологія*. 2013. Вип. 32. С. 168–183.
6. Коцюбинський М. М. *Тіні забутих предків* : повість, оповідання. Харків : Фоліо, 2017. 154 с.
7. Назаревич Л. Мовні засоби як вираження духовної культури українців у новелістиці Василя Стефаника. *Українознавчий альманах*. 2014. Вип. 17. С. 178–182.
8. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
9. Семиченко В. А., Заслуженюк В. С. Мистецтво взаєморозуміння. *Психологія та педагогіка сімейного спілкування* : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів. Київ : Веселка, 2016. 214 с.
10. Стельмахович М. Український мовленнєвий етикет. *Дивослово*. 1998. № 3. С. 20–21.
11. Тхоржевська Т. Д. Гуманізм в історії педагогіки. *Гуманізація навчально-виховного процесу у вищій школі* : матеріали міжнар. наук.-практ. конференції. Слов'янськ : СДПІ, 2016. С. 192–194.
12. Чмут Т. К. Культура спілкування : навч. посіб. Хмельницький, 1999. 358 с.

Правила посилань на першоджерела

1. Кожне включене у список використаних джерел наукове джерело повинне бути згаданим у рукописі роботи. Не треба включати в бібліографічний список ті роботи, на які немає посилань у тексті роботи, і які фактично не були використані.
2. Посилання застосовуються для:
 - обґрунтування актуальності дослідження;
 - визначення його методологічних засад;

- окреслення кола дослідників, які сформували певний науковий напрям;
 - для підкреслення використання чужої думки тощо.
3. Посилання можуть здійснюватися у різних формах цитування (див. зразок 3):

Зразок 3

Приклад цитування

Питаннями розробки теоретичних та методичних засад професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи займалися науковці О. Дубасенюк [15-17], Л. Хомич, О. Цюняк [28-29].

У тексті посилання на джерело оформлюється у вигляді цифрових позначень, які беруться у квадратні дужки і ставляться в кінці цитати. Перше число означає номер джерела зі списку використаної літератури, друге – номер сторінки, з якої взято цитату.

Список використаних джерел формується в алфавітному порядку.

1.1.4. Складання календарного плану виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи

Календарний план виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи – це графік написання й оформлення роботи. Він складається залежно від обраного студентом і узгодженого з науковим керівником методу написання роботи. Такими методами є послідовний, вибірковий чи цілісний. Практика написання кваліфікаційних робіт свідчить, що кращим є цілісний метод.

Графік має структуру, відповідно до якої планується написання й оформлення роботи, включає основні видові та хронологічні параметри (див. зразок 4).

Зразок 4

Календарний план виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи П.І.Б. _____

№з/п	Назва частин та етапи роботи	Термін виконання	Примітка
1.	Вивчення літературних джерел та складання бібліографії		
2.	Проведення експериментальної роботи та підбір матеріалу у закладі освіти		
3.	Виконання вступу		
4.	Виконання розділу 1		

5.	Виконання розділу 2		
6.	Формулювання висновків		
7.	Оформлення кваліфікаційної (дипломної) роботи		
8.	Подання завершеної кваліфікаційної (дипломної) роботи на рецензування та написання відгуку науковим керівником		
9.	Подання кваліфікаційної (дипломної) роботи на кафедру		

Здобувач вищої освіти _____

(підпис)

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Науковий керівник

кваліфікаційної (дипломної) роботи _____

(підпис)

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1.2. Структура та оформлення кваліфікаційної (дипломної) роботи

1.2.1. Структура кваліфікаційної (дипломної) роботи

Кваліфікаційну (дипломну) роботу друкують на комп'ютері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) з полуторним міжрядковим інтервалом.

Кваліфікаційна (дипломна) робота має бути чітко структурованою з виділенням окремих її частин, абзаців, з нумерацією сторінок, правильним оформленням посилань, виносок, цитат, списку використаних джерел.

Орієнтовний обсяг кваліфікаційної (дипломної) роботи становить від 50 сторінок без урахування списку використаних джерел та додатків.

Структура кваліфікаційної (дипломної) роботи:

1. Титульна сторінка.
2. Зміст.
3. Вступ.
4. Основна частина.
5. Висновки.
6. Список використаних джерел.
7. Додатки.
8. Анотації.

Така структура має ряд переваг:

- орієнтує на теоретичний і практичний поділ змісту роботи;

- допомагає виконувати роботу по суті у межах об'єкт-предметних зв'язків;
- є одночасно планом роботи, який забезпечує логіку і послідовність викладу матеріалу.

1.2.2. Оформлення кваліфікаційної (дипломної) роботи

Текст кваліфікаційної (дипломної) роботи необхідно друкувати, залишаючи поля: вгорі, знизу – 20 мм, з лівого боку – 30 мм, з правого боку – 15 мм. Абзац – 1,25.

Шрифт – Times New Roman, кегль – 14. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору, середньої жирності.

Умовні позначення та скорочення. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів та їх розшифровування є неов'язковою структурною частиною кваліфікаційної (дипломної) роботи.

Він оформляється за потреби й друкується двома колонками у вигляді окремого списку, який розміщується перед вступом. Якщо спеціальні терміни, скорочення, символи тощо повторюються у роботі менш як три рази, перелік не складають, а їх розшифровування наводять у тексті при першому згадуванні.

Для прикладу, умовні скорочення розшифровуються у зазначеному переліку таким чином:

ОП освітні послуги

ЖОШПО Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Заголовки. Заголовки структурних частин кваліфікаційної (дипломної) роботи, а саме: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту.

Заголовки підрозділів (параграфів) друкують з абзацу маленькими літерами (крім першої літери, яка друкується великою). Крапка в кінці заголовків не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапками.

Відстань між заголовком структурних частин, підрозділів (параграфів) та текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам.

Кожну структурну частину роботи слід починати з нової сторінки.

Дефіс та тире

При друкуванні тексту необхідно чітко диференціювати тире та дефіс. Дефіс – це коротка риска (-), що вживається як знак переносу частин слова з одного рядка на інший або як з'єднувальна риска між словами, наприклад: «навчально-виховний процес». Тире (–) ставиться перед «це», перед узагальнюючим словом, що стоїть після однорідних членів речення, тощо, наприклад: «методи навчання – це ...», «В.О.Сухомлинський – педагог-практик, педагог-новатор».

Нумерація

Нумерація сторінок, розділів параграфів, таблиць подається арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою кваліфікаційної (дипломної) роботи є титульний аркуш, який включається до загальної нумерації сторінок, але номер сторінки (1) не ставиться. На наступних сторінках номер ставиться у правому верхньому куті сторінки без крапки.

Вступ, висновки, список використаних джерел не нумерують. Тобто не можна друкувати «1. Вступ» або «6. Висновки». Усі аркуші, на яких розміщено структурні частини кваліфікаційної (дипломної) роботи, нумерують звичайним чином.

Номер розділу ставиться після слова «РОЗДІЛ», після номера крапка не ставиться (РОЗДІЛ 1). Заголовок розділу друкується з нового рядка великим літерами симетрично до тексту.

Підрозділи (параграфи) нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера параграфа, між якими ставиться крапка. Після номера підрозділу теж ставиться крапка і далі, в цьому ж рядку, йде заголовок підрозділу (Наприклад: 1.1. Сутність і принципи організації самостійної роботи молодших школярів).

Якщо в тексті роботи використовуються ілюстрації (малюнки, графіки, схеми) і таблиці (а це необхідний елемент наукової праці), то вони подаються безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються вперше. Якщо ілюстрація чи таблиця мають розмір більший за формат А4, то її можна розмістити в додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу (за винятком ілюстрацій, поданих у додатках). Номер ілюстрації складається із номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: «Рис. 1.3» (третій рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальний підпис розміщується безпосередньо під ілюстрацією.

Таблиці нумеруються послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщується напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка. Наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо таблиця переноситься на наступну сторінку, то над таблицею пишеться «Продовження таблиці» і вказується її номер, наприклад: «Продовження табл. 1.2». Назви граф у таблиці пишуться з великої літери, підзаголовки – з маленької, якщо вони складають одне речення із заголовком. Якщо вони самостійні, то пишуться з великої літери. Висота рядків повинна бути не менше 8 мм.

Формули в кваліфікаційній (дипломній) роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і

порядкового номера формули в розділі, між якими ставиться крапка. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання в подальшому тексті. Формули, що наведені у додатках, також не нумеруються.

Ілюстрації

Основними видами ілюстративного матеріалу у кваліфікаційних (дипломних) роботах є: креслення, схема, фотографія, діаграма, графік. Ілюструють наукові роботи, виходячи з певного загального задуму, за ретельно продуманим планом, що допомагає уникнути ілюстрацій випадкових, пов'язаних із другорядними деталями тексту. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

Номер ілюстрації та відповідну назву розміщують під малюнком. За необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підпис під рисунком).

У тому місці кваліфікаційної (дипломної) роботи, де викладається тема, пов'язана із ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках, наприклад: (рис. 3.1) або зворот типу: «... як це видно з рис. 3.1» або «... як це показано на рис. 3.1».

У кваліфікаційній (дипломній) роботі слід застосовувати лише штрихові ілюстрації та оригінали фотознімків. Фотознімки розміром, меншим за формат А4, наклеюють на стандартні аркуші білого паперу формату А4.

Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць, (Див. зразок 5). Приклад побудови таблиці:

Зразок 5

Таблиця (номер)

Назва таблиці				
<i>Головка</i>				
<i>Рядки</i>	<i>Заголовки рядків</i>			

Заголовки граф
Підзаголовки граф

Боковик
Графи (колонки)
(графа для заголовків рядків)

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею та друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву наводять жирним шрифтом.

За логікою побудови таблиці її логічний суб'єкт або підмет (позначення тих предметів, які в ній характеризуються), розміщують у боковику, головці, чи в них обох; логічний предикат (присудок) таблиці, тобто дані, якими характеризується підмет – у графах. Кожен заголовок над графою стосується всіх даних цієї графи, кожен заголовок рядка в боковику – всіх даних цього рядка.

Заголовок кожної графи в головці таблиці мусить бути по можливості коротким. Слід уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф, одиниці виміру зазначати у тематичному заголовку, виносити до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються.

Боковик, як і головка, потребує лаконічності. Повторювані слова тут також виносять в об'єднувальні рубрики; загальні для всіх заголовків боковику слова розміщують у заголовку над ним.

У графах повторювані елементи, які стосуються до всієї таблиці, виносять у тематичний заголовок або в заголовок графи; однорідні числові дані розміщують так, щоб їхні класи збігалися; неоднорідні – посередині графи.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою ніж 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї у тексті так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за стрілкою годинника. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку.

При посиланні у тексті на таблиці слово «таблиця» пишеться скорочено, наприклад: «... в табл. 1.2».

Формули. При використанні формул необхідно дотримуватися певних правил. Формули розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються.

РОЗДІЛ II. ОСНОВНІ ПРАВИЛА НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (ДИПЛОМНОЇ) РОБОТИ

2.1. Правила написання та оформлення окремих підрозділів дипломної кваліфікаційної (дипломної) роботи

Зразок 6

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Навчально-науковий інститут педагогіки
Кафедра початкової освіти та культури фахової мови

Реєстраційний № _____

Дата реєстрації _____

ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Кваліфікаційна (дипломна) робота
здобувача вищої освіти
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта
предметної спеціальності –
спеціалізації –
освітньої програми «Початкова освіта»
42Бд-Почат групи
БУСЬКО Юлії Василівни
Науковий керівник:
доцент кафедри початкової освіти
та культури фахової мови,
кандидат педагогічних наук, доцент
РУДНИЦЬКА Неля Юріївна

Рекомендовано до захисту
рішенням кафедри початкової освіти та
культури фахової мови

Протокол № 13 від 12 травня 2023 р.

Зав. кафедри _____ Шанскова Т. І.

Житомир – 2024

Дата захисту _____

Результат захисту	за національною шкалою	кількість балів за 100 бальною шкалою	ECTS

Голова ЕК _____
(підпис)

_____ (ПП)

Члени ЕК _____
(підпис)

_____ (ПП)

_____ (підпис)

_____ (ПП)

_____ (підпис)

_____ (ПП)

_____ (підпис)

_____ (ПП)

_____ (підпис)

_____ (ПП)

Секретар ЕК _____
(підпис)

_____ (ПП)

2.1.1. Титульна сторінка

Титульний аркуш є першою сторінкою кваліфікаційної (дипломної) роботи і заповнюється за строго визначеними правилами (див. зразок 6)

2.1.2. Зміст.

Кваліфікаційна (дипломна) робота має дворівневу структуру: розділ – параграф. Робота має мати два розділи (в окремому випадку – три). У кожному розділі в середньому по три параграфи. Ураховуючи вимоги сумірності (приблизно однакового обсягу) окремих підрозділів, то один розділ приблизно 25-30 сторінок.

Зміст роботи подається на другій сторінці кваліфікаційної (дипломної) роботи (після титульної сторінки), у ньому наведено всі заголовки розділів та

підрозділів кваліфікаційної (дипломної) роботи і вказано сторінки, з яких вони починаються. Заголовки змісту повинні точно повторюватися у заголовках у тексті. Усі заголовки починають із прописної букви без крапки в кінці (див. зразок 7).

Зразок 7

Структура змісту кваліфікаційної (дипломної) роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	8
1.1. Сутність, зміст і структура критичного мислення молодших школярів....	8
1.2. Використання інтерактивних технологій на уроках в початковій школі	21
1.3. Особливості формування критичного мислення в учнів початкової школи засобами інтерактивних технологій на уроках	27
Висновки до першого розділу.....	31
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ.....	33
2.1. Організаційно-педагогічні умови реалізації потенціалу інтерактивних технологій у формуванні критичного мислення в учнів початкової школи...	33
2.2. Критерії, показники та результати діагностики сформованості критичного мислення в учнів початкової школи.....	41
2.3. Авторська експериментальна програма формування критичного мислення в учнів початкової школи "Звичка думати". Ошибка! Закладка не определена.	
Висновки до другого розділу	60
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	65

2.1.3. Вступ

У вступі (обсяг вступу 3-5 стор., або 5% тексту роботи) до роботи зазначають актуальність обраної теми, мету і зміст поставлених завдань, формулюють об'єкт і предмет дослідження, вказують обрані методи (методику) дослідження, зазначають наукову новизну та практичне значення роботи, апробацію результатів дослідження, вказують наукові публікації, щодо кваліфікаційного (дипломного) дослідження, структуру роботи.

Обґрунтування актуальності обраної теми – початковий етап будь-якого дослідження. Кваліфікаційна (дипломна) робота є кваліфікаційною роботою і те, як її автор уміє обрати тему і наскільки правильно він цю тему розуміє й оцінює з погляду актуальності для початкової освіти та практичної значущості, характеризує його професійну зрілість і підготовленість. Висвітлення актуальності повинно бути лаконічним. Досить у межах однієї сторінки показати суть проблемної ситуації, що визначає актуальність обраної теми, її наукове, практичне, історичне значення.

Далі необхідно перейти до **формулювання мети** дослідження. Мета дослідження – це те, що в найбільш загальному вигляді повинно бути досягнуто в процесі роботи, вона повинна бути реалістичною та конкретною, досяжною, досить значущою, орієнтованою на результат.

Мета кваліфікаційної (дипломної) роботи реалізується через конкретні завдання, які потрібно вирішити відповідно до цієї мети.

Завдання дослідження не повинні бути масштабними. Вони формулюються у формі переліку дій: *«вивчити доцільність...», «проаналізувати...», «встановити...», «обґрунтувати...», «визначити шляхи...», «виявити сутність...», «сформулювати пропозиції...», «узагальнити...», «здійснити аналіз...», «надати аналітичну оцінку...», «проаналізувати стан і досвід вирішення проблеми...»; «провести дослідження...», «розробити напрямки, пропозиції, структури, методики, навчальні матеріали...», «показати практичне використання результатів на прикладі...»* тощо.

Формулювати завдання слід якомога ретельніше, оскільки опис їх вирішення становитиме зміст розділів і глав роботи. Це важливо і тому, що назви таких розділів кваліфікаційної (дипломної) роботи мають відповідати конкретним завданням і результатам дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт – це процес чи явище, що спричинило проблемну ситуацію. Предмет перебуває в межах об'єкта. Він є властивістю, певним аспектом об'єкта, які підлягають глибокому спеціальному вивченню, та відносно яких дослідник зобов'язаний отримати нове знання. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносні між собою як загальне і часткове

Дуже важливим етапом наукового дослідження є **вибір методів** дослідження, які є інструментом у здобуванні фактичного матеріалу. Вони також необхідна умова досягнення поставленої в роботі мети. У вступі подають перелік використаних методів. Указані методи повинні мати тісний зв'язок зі змістом роботи, тобто слід коротко, але по суті, визначити, які саме проблеми досліджувалися за допомогою того чи іншого методу.

У вступі визначається **наукова новизна** дипломного дослідження (відмінність одержаних результатів та відомих раніше, певний ступінь новизни – «*вперше одержано...*», «*удосконалено...*», «*набуло подальшого розвитку...*»); формулюють **теоретичне і практичне значення одержаних результатів** проведеного дипломного дослідження.

У роботах, що мають теоретичне значення, надаються відомості про наукове використання результатів дослідження або рекомендації щодо їхнього використання; в роботах, що мають прикладне значення – відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації до їхнього використання. Відзначаючи практичну цінність здобутих результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їхньої готовності до використання або масштаби використання.

Такий структурний компонент вступу як «**Апробація результатів дослідження**» розкриває участь студента у науково-практичних конференціях різного рівня, обговорення результатів роботи на засіданнях кафедр ЗВО, на засіданнях навчально-методичних або циклових комісій, на нарадах різного рівня тощо. Для одержання здобувачем першого (бакалаврського) рівня вищої освіти оцінки «добре» чи «відмінно» обов'язковою умовою є публікація не менше однієї наукової статті або тези (стаття у науковому журналі, стаття у збірнику наукових праць, стаття у збірнику матеріалів науково-практичної конференції тощо).

Наприкінці вступу подається інформація про **структуру кваліфікаційної (дипломної) роботи**. Наприклад: «*Структура роботи. Кваліфікаційна (дипломна) робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (95 найменувань), 2 додатків на 14 сторінках. Текст роботи проілюстровано 9 таблицями, 3 рисунками*».

2.1.4. Основна частина

Основна частина складається з 2 розділів, традиційно перший розділ – результати теоретичного пошуку, другий (в окремих випадках і третій) – результати дослідно-експериментальної роботи.

Зміст розділів основної частини повинен точно відповідати темі кваліфікаційної (дипломної) роботи і цілком її розкривати. Назви розділів та параграфів формулюють стисло та чітко.

Розділ 1 може бути присвячений аналізу й дослідженню історичних витоків виникнення проблеми, причин її існування, досвіду її вирішення в Україні та за кордоном. Головним засобом для цього є вивчення вітчизняних

та закордонних літературних джерел, огляд преси, законодавчих та нормативних актів, іншої інформації. Аналіз літератури з проблеми повинен бути переважно не фактографічним, а критичним, віддзеркалювати власну позицію та думку автора. Викладаються основні теоретичні й методичні положення теми, проблемні питання, дискусійні та невирішені аспекти теми, визначається власне ставлення автора до них.

Теоретичний розділ кваліфікаційної (дипломної) роботи включає виклад результатів аналітичної роботи автора щодо понятійно-термінологічної бази роботи, дослідження зовнішніх та внутрішніх чинників функціонування того чи іншого педагогічного об'єкту. Важливим аспектом теоретичної частини кваліфікаційної (дипломної) роботи має стати розкриття сутності та структури основного поняття роботи, аналіз передового педагогічного досвіду з проблеми. Також вивчення сучасного стану з означеного питання.

Розділ 2 містить експериментальну частину кваліфікаційної (дипломної) роботи. У ньому на підставі проведеного аналізу обґрунтовується напрямок розробки чи пропозиції і викладається їхній зміст з необхідною аргументацією, розрахунками, схемами тощо.

Практична частина роботи може включати спостереження студента під час проходження різних видів навчальної та виробничої практик, аналіз власної педагогічної роботи за проблемою дослідження; опис методики педагогічного експерименту, результати кількісного та якісного аналізу експериментальної роботи; алгоритм, пропозиції щодо експериментального впровадження розробленої власної програми в освітню діяльність закладу освіти; методичні рекомендації для вчителів початкових класів.

Необхідно приділяти увагу логічному зв'язку розділів основної частини, зокрема використанню результатів аналізу й досліджень у розробках і пропозиціях. Як теоретична, так і практична частини кваліфікаційної (дипломної) роботи повинні висвітлювати й власну, суб'єктивну думку студента, посилання на власний педагогічний досвід, аналіз досвіду роботи колег.

Наприкінці кожного розділу основної частини роботи необхідно формулювати **висновки**.

Остаточна структура основної частини роботи значною мірою залежить від її специфіки та може дещо відрізнятися від даних рекомендацій.

2.1.5. Висновки

У висновках відображається ступінь досягнення поставленої мети роботи шляхом систематизації в інтегрованому вигляді всього змісту та результатів роботи. Цей розділ повинен показувати незалежному читачу (скажімо, члену державної комісії, який мало знайомий з роботою, але зобов'язаний мати аргументи для об'єктивного оцінювання роботи) та слухачам: важливість, значимість і актуальність проблеми; яким чином вона

вивчалася й аналізувалася в минулому; що показав аналіз; які додаткові дослідження були зроблені; чому для вирішення проблеми були обрані саме такі шляхи; що конкретно розроблено в роботі; що й кому пропонується; можливе практичне застосування результатів дослідження; шляхи подальшого вирішення проблеми.

Висновки можуть бути оформлені як пронумерований арабськими цифрами виклад результатів дослідження, описаних в розділах основної частини роботи. Посилання на інших авторів, їхнє цитування, а також наведення загальновідомих істин у висновках не допускаються.

2.1.6. Список використаних джерел

Цитування та посилання на використані джерела

У процесі написання кваліфікаційної (дипломної) роботи для забезпечення вимог наукової етики студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати. Посилання бажано робити на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли праці, в яких міститься необхідний матеріал, не перевидавалися (твори відомих педагогів, психологів та ін.).

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет потребує точного відтворення цитованого тексту, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором. Використовувати цитати в тексті роботи доцільно тоді, коли є потреба порівняти погляди різних авторів з приводу одного й того ж питання. Текст, який цитується, береться в лапки та супроводжує посиланням на джерела. Посилання роблять і тоді, коли думка автора переказується.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається та закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекозень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекознення авторського тексту та позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) у разі непрямого цитування (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним

у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора наукової праці до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

е) коли автор наукової праці, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. -М.Х.), (підкреслено мною. -М.Х.), (розбивка моя. -М.Х.).

Якщо використовуються матеріали з монографій, збірників статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні треба точно вказати номери сторінок з джерела, на яке дано посилання в науковій роботі.

Посилання в тексті кваліфікаційної (дипломної) роботи на джерела слід зазначати у квадратних дужках порядковим номером цього джерела за бібліографічним списком (списком використаної літератури) і відповідною сторінкою. Наприклад: «Учений розробив методiku прогнозування потреби у висококваліфікованих фахівцях [9, с.66]». Цей запис означає, що науковець посилається на роботу, яка значиться у списку літератури під номером 9, а матеріал взято зі сторінки 66 цього джерела. Або: «За останні три роки число учнів у малокомплектних школах збільшилося у два рази [37, с.56-60]». Цей запис свідчить, що статистичні дані про чисельність учнів розміщені у джерелі під номером 37 на сторінках з 56-ї по 60-у.

Переказ думок ряду авторів оформлюється зазначенням у квадратних дужках номерів їх праць у бібліографічному списку через крапку з комою. Наприклад, запис [4; 5; 7; 9] означає посилання на джерела під номерами 4,5,7,9 у списку літератури.

Вимоги до оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел (не менше 50 джерел, переважно останніх років) і розміщується після висновків.

Джерела, що використані для написання наукових робіт, слід розміщувати у списку в алфавітному порядку прізвищ авторів (якщо авторів декілька, то прізвищ перших), а також заголовків праць. До списку літератури включаються всі публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі. Усі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані. Неприпустимим є переклад російських видань українською мовою. Література іноземними мовами наводиться в кінці списку використаної літератури. Відомості про джерела, що включені до списку, подаються згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Зразки оформлення бібліографічного опису в списку джерел наведені у зразку 2.

2.1.7. Додатки

За бажанням автора кваліфікаційна (дипломна) робота може включати такий структурний компонент як «ДОДАТКИ», до яких входять таблиці, рисунки, графіки, анкети, тести, програми бесід або питання до інтерв'ю із студентами та педагогічними працівниками, програми спостережень, методичні розробки тощо. Додатки розміщують в порядку появи посилань у тексті.

Додаток повинен мати заголовок, який друкується посередині сторінки великими літерами. Додатки нумеруються українськими літерами за алфавітом, наприклад: ДОДАТОК А. Кожний додаток починається з нової сторінки.

2.1.8. Анотація кваліфікаційної (дипломної) роботи

Анотація кваліфікаційної (дипломної) роботи являє собою короткий виклад її основного змісту з представленням результатів наукових досліджень. Анотація пишеться українською та іноземною мовами у кінці роботи. Обсяг анотації – 1-2 сторінки.

2.2. захист кваліфікаційної (дипломної) роботи

2.2.1. Підготовка до захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи

За місяць до захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи студент повинен подати науковому керівнику перший варіант своєї роботи.

За результатами перевірки кваліфікаційної (дипломної) роботи проводиться засідання випускової кафедри, на якому обговорюється питання готовності кваліфікаційної (дипломної) роботи до захисту (проводиться передзахист).

Студент представляє основні результати дослідження у вигляді доповіді та презентації (10 хв.). У виступі основний час приділяється результатам науково-практичного пошуку:

- постановка проблеми (актуальність);
- організація дослідження;
- аналіз отриманих результатів;
- висновки (відповідно до поставлених завдань).

2.2.2. Організація та проведення захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи

Остаточно оформлена та перевірена кваліфікаційна (дипломна) робота у переплетеному вигляді подається науковому керівнику та рецензенту для підготовки відгуку та рецензії.

Для захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи студент повинен подати:

- два друківані примірники кваліфікаційної (дипломної) роботи;
- відгук наукового керівника;
- рецензію (зовнішню);
- довідку про унікальність тексту (оригінальність тексту 80% і більше засвідчує, що текст роботи є оригінальним з незначним обсягом запозичень);
- друківані статті, методичні розробки;
- електронний варіант кваліфікаційної (дипломної) роботи, який оформлюється одним файлом у форматі *.doc. Назвою файлу є прізвище автора, подане в транскрипції літерами латинського алфавіту (наприклад, Ivanchuk.doc.). Електронний варіант роботи повинен бути повністю ідентичним роботі з друківаним.

У відгуку наукового керівника обов'язково визначається рівень підготовки студента до виконання наукових досліджень, його вміння працювати з літературою, самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми; оцінюється ступінь оволодіння сучасними методами дослідження й вміння втілювати в практику навчання теоретично обґрунтовані нові наукові ідеї, а також уміння логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки. Науковий керівник визначає відповідність кваліфікаційної (дипломної) роботи вимогам до наукових досліджень такого типу. Науковий керівник має чітко висловити свою думку щодо рекомендації кваліфікаційної (дипломної) роботи до захисту.

У якості рецензентів кваліфікаційної (дипломної) робіт можуть бути кандидати педагогічних наук, доценти або доктори педагогічних наук, професори, які працюють на кафедрах ЗВО, схожих за фахом.

Захист кваліфікаційної (дипломної) роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії.

Студент готує виступ тривалістю 7-10 хвилин. У виступі основний час приділяється результатам науково-практичного пошуку:

- постановка проблеми (актуальність);
- організація дослідження;
- аналіз отриманих результатів;
- висновки (відповідно до поставлених завдань).

Виступ має супроводжуватися підготовленою презентацією в PowerPoint.

Вимогами до презентації є:

- цільове спрямування (урахування аудиторії);
- основна ідея – продемонструвати пріоритетний напрям, унікальну пропозицію, особливості роботи;
- оптимальний обсяг презентації – 5 хвилин;
- лаконічність змісту (короткі тексти-гасла, цитати відповідно до змісту слайда).

Загальні вимоги до оформлення електронної презентації:

- стиль – єдиний для всієї презентації, не насичений допоміжним забарвленням та інформацією, яка відволікає від основного тексту;
- фон – бажано холодні тони;
- зміст – короткі речення, гасла, виділення заголовку;
- шрифт – не менше 24 (заголовок), 18 (текст), не зловживати великими літерами, не поєднувати різні шрифти в одному слайді;
- розташування тексту – бажано горизонтальне; найважливіше по центру;
- кількість слайдів – 10-15.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
(ДИПЛОМНОЇ) РОБОТИ здобувача вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня за спеціальністю 013 Початкова освіта**

Рівень	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за університетською шкалою	Критерії оцінювання захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи	
			Теоретичні знання	Уміння
0-34 35-59 Початковий рівень знань	F - FX	«незадовільно»	Студент за допомогою екзаменатора дає тлумачення окремих методичних понять і термінів однослівно відповідає на запитання, з помилками характеризує окремі методичні поняття та явища.	Студент намагається застосувати знання на практиці, однак потребує постійної допомоги. Виконує найпростіші методичні завдання з допомогою викладача – екзаменатора; студент не вміє користуватися науковим апаратом; рецензент оцінив роботу на оцінку «незадовільно» (FX).
60-63 64-73 Середній рівень знань	E-D	«задовільно»	Студент не виявляє самостійності у відповіді, відповідає завченими з джерел фразами. У процесі відповіді допускає окремі видозміни навчальної інформації; не наводить прикладів або ілюструє відповіді прикладами, що були наведені на заняттях викладачем. Студент з допомогою викладача-екзаменатора дає правильне визначення окремих понять,	Студент вміє правильно виконати неважкі методичні завдання, оформляючи їх без висновків. Не посилається на власний педагогічний досвід. Студент за інструкцією вміє виконати пропоновані викладачем завдання творчого характеру, але нескладні одержані результати систематизовані недостатньо, висновки зроблені

			правил, словесно описує методи та прийоми навчання, тему розкриває поверхово.	непереконливо, на невисокому рівні узагальнення; в оформленні роботи є недоліки; суттєві порушення мовного режиму; рецензент оцінив роботу на оцінку «задовільно» (E, D).
74-81 82-89 Достатній рівень знань	C-B	«добре»	Студент без помилок відтворює зміст питання, наводячи власні приклади; правильно розкриває суть педагогічних понять. Володіє навчальною інформацією, яку вміє зіставляти, узагальнювати та систематизувати; аргументовано відповідає на поставлені запитання, намагається відстояти свою точку зору. Студент вільно володіє навчальним матеріалом, наводить аргументи на підтвердження своїх думок, може з допомогою екзаменатора відповідати на запитання, що потребують знання кількох тем.	Студент вміє самостійно, якісно виконати завдання, аналіз, порівняння, висновки, при потребі звертаючись до викладача; вміє користуватись міжпредметними зв'язками; посилаючись на теоретичні джерела, отримані результати систематизовані, але висновки не є переконливими, зроблені на недостатньо високому рівні узагальнення; рецензент оцінив роботу на оцінку «добре» (C, B).
90-100 Високий рівень знань	A	«відмінно»	Студент має ґрунтовні знання, вільно відповідає на запитання, що потребують знання кількох тем; оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; судження його логічні й достатньо обґрунтовані; узагальнює й систематизує матеріал у межах навчальної теми. Студент глибоко розуміє теоретичний матеріал курсу; подає ідеї згідно з вивченим матеріалом, робить творчо обґрунтовані висновки; вміє аналізувати й систематизувати матеріали передового педагогічного досвіду, визначає порядок особистої навчальної діяльності, самостійно оцінює її результати, має дослідницькі якості.	Студент вміє працювати зі спеціальною літературою (методичними журналами, монографіями тощо); доповідь ілюструє прикладами з практики; може з повним обґрунтуванням пояснити виконання завдань підвищеного (комбінованого) рівня. Обґрунтована актуальність теми, тема розкрита повністю, дослідження виконано на високому науково-методичному рівні; отримані результати систематизовані, висновки є переконливими, зроблені на високому рівні узагальнення. Студент вміє сформулювати проблему й визначити шляхи її розв'язання; вести дискусію з конкретного питання; виявляє творчий підхід до застосування отриманих знань. Рецензент оцінив роботу на оцінку «відмінно» (A).

Список використаних джерел

1. Положення про кваліфікаційну (дипломну) роботу в Житомирському державному університеті Імені Івана Франка (нова редакція)
https://zu.edu.ua/offic/pl_dyplomnu.pdf
2. ДСТУ 8302:2015, згідно з наказом МОН № 40 від 12.01.2017 р.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
3. Цехмістрова, Г. С. Методологія та організація наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / Г. С. Цехмістрова ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України. - 2-ге вид., доповн. - Київ : Слово, 2012. - 349, [1] с.